

Kilencven éve halt meg Szentkatolnai Bálint Gábor. Kilencven éve halt meg Szentkatolnai Bálint Gábor.

Kevesen

tudják, ki volt, mert az arra hivatott tudós társaságok halálában éppen úgy megfélekedeznek róla, mint ahogy életében is mellőzték. Ki volt ez a talán még Kőrösi Csoma Sándornál is jelentősebb tudós, felfedező, és mi volt a bűne, hogy 130 éve agyonhallgatják?

**Igazi vasfejű székel a Bálint,
Nem arra megy, amerre Hunfalvy int.
(Arany János)**

Korának egyik legnagyobb világutazója, Kőrösi Csoma szellemi örökösének bűne az volt, hogy tanulmányai és kutatásai alapján nem fogadta el a magyarul alig tudó Budenz és Hunfalvy-kitalálta finnugor elméletet. 1877-ben ugyanis Trefort Ágoston kultuszminiszter (a budapesti gimnázium névadója) kiadta az ukázt: "A külső tekintély szempontjából előnyösebb finnugor származás princípiumát fogadom el, mert nekünk nem ázsiai, hanem európai rokonokra van szükségünk. A kormány a jövőben csakis azokat a tudósokat fogja támogatni, akik a finnugor eredet mellett törnek lándzsát." Függetlenül ennek tudományosan megindokolható igazságától, ma is ez a szellem él és virul a tudomány fellelegvéraiban.

Ezzel szemben az 1844-ben Szentkatolnán született tudós kimondta: " Az egész suomi rokonság csak arra jó, hogy a dicső németységbe olvadást tekintsük az egyedüli magasztos dolognak." Nem csoda, hogy fennmaradt műveit máig rejtegetik a Széchenyi könyvtárban.

A kivételes nyelvtehetséget - életében 30 nyelvet tanult meg, Vámbéry Ármin, a török nyelvrokonság kutatója vette szárnyai alá. Bálint Gábor azonban mestere elméletét sem vette át, hanem - a hivatásos finnugor mellett - egy harmadik elmélet bizonyításának szentelte életét. Első, kaukázusi útján a cseremis nyelvét sajátította el és megállapította, hogy ez nem csak hasonló a magyarhoz, hanem nélküle a magyar nyelv több jelensége sem érthető. A cseremis kérdés a hunokig visz, a hun kérdés pedig összefügg a bolgár-kazar-székel kérdéssel, fejt ki 1901-ben megjelent A honfoglalás revíziója c. könyvében.

Az 1868-ban kiadott akadémiai nagyszótár egyik szerzője Czuczor Gergely javaslatára és anyagi támogatásával fiatalon Mongóliába jut. Itt nemcsak megtanulja a mongol, mandzsu, tatár és kalmük nyelveket, hanem szótárokat és nyelvtanokat is állít össze - elsőként a világon. Valamint párhuzamokat fedezett fel a magyar és a mongol között. 1877 és 1880 között Széchenyi Béla nagy expedíciót vezetett Ázsiába, a felfedezőútról szóló tanulmányokat szintén a Széchenyi könyvtár őrzi három vaskos kötetben. Ezzel az expedícióval jutott Bálint Gábor a dél-indiai Bangalore-ba, ahol két hónap alatt megtanult tamilul. Ezután két évtizedet szentelt tamil-kutatásainak, amelynek eredményeként megjelent 'Tamul (dravida) tanulmányok' című könyve, és amivel végképp kiérdemelte az Akadémia minden ellenszenvét.

Ebben ugyanis nem állít kevesebbet, minthogy a tamil nyelv a turánság legrégibb írott okmánya, s a tamil féle nyelvek a magyarral jóval szorosabban összefüggnek, mint amelyeket a finnugristák ránk akarnak erőszakolni. Kimondja, hogy hangtanilag, szótanilag, alaktanilag a magyar áll a legközelebb a turáni nyelvekhez, főleg a tamilhoz. A még ma is hivatalosnak számító finnugor emlőkön felnőtt nemzedék természetesen nem hallott a turáni nyelvekről.

Tudósunk tanulmányai alapján egy másik tudós is kutatott Ázsiában: Baráthosi-Balogh Benedek. 1930-ban jelentette meg Déli turánok c. könyvét. Ebben megemlíti, hogy az indiai turáni és turáni keveredésű népekről az angol irodalomban egy egész könyvtárra való van már összeírva... Ha egy képzett magyar nyelvész ezeket ellenőrizné, hiányait kipótolná, olyan szolgálatot tenne a nyelvtudománynak, amilyent még kevesen tettek. Kötetét pedig ezzel zárja: "... reá mutattam minden valószínűségére annak, hogy a magyarság a turáni fajnak nem a legutolsójából került ki, s hogy nem lesz mindig csalóka délibáb az, hogy a 7000 éves kultúrájú turáni fajban népem történelmét is legalább 3000 éves múltra vihetjük vissza."

A turáni kultúra India északi részén virágzott (ezen a területen tárták fel Mohenjo-Daro és Harappa máig rejtélyes dravida városait), majd az áriják megjelenésével a turáni népesség a Himalája hegyeibe és délre szorult. Múltunk és régi kultúránk feltárása érdekében fontos lenne e népek nyelvét, néprajzát, szokásait, történelmét, irodalmát, meséit kutatni. Ezeket a földművelő népeket az áriják, a mai észak-indiai hinduk ősei, szolgaságra vetették. (A kontinensnyi országban 3000 év alatt nem sikerült Dél és Észak szellemi egyesítése, a kölcsönös ellenszenvről érdekes észrevételeket tett az indiai származású író, V.S. Naipaul is. A híres kasztrendszerben a földművelők a legalsó, negyedik kasztba tartoznak, alattuk már csak a kasztnélküliek, a páriák vannak.) A Dél-Indiába szorult dravidák a déli ugorok, a turáni család legrégebben levált tagjai pedig az északi ugorok, a finnek, vogulok, és egyéb kis népek. Baráthosi-Balogh velük kapcsolatos megállapítása máig nem veszített

aktualitásából: "És mégis: jó száz éve a hivatalos kutatás ezt a pár milliónyi népséget kutatja; különös hogy ennyire ragaszkodnak az ötlethez, hogy a 15 milliós magyarság 1000 éve egyetlen nagy és jelentős kultúrájával Európában ezektől származott volna. Ezzel szemben az Indiában élő déli ugorok száma közel 150 millió." (Azóta többen lettek.)

Szentkatonai Bálint Gábor, a közép-ugor mandzsu, mongol, török, tatár nyelvek nagy tudója e nyelvekből vett adatokkal igazolja, hogy a tamil olyan gyökökre és nyelvtani jelenségekre ad magyarázatot, amikre a finn és rokonai nem képesek.

'Gyöknyomozó szótárkájában' 3500 tételt említ, ezek között kevés olyan van, aminek ne lenne tamil megfelelője. Hogy nem tudott mélyebben elmerülni a témában, annak az volt az oka, hogy nem volt több dravida szótára.

Gondoljuk meg, micsoda anyagi áldozatok és 'logisztikai' nehézségek árán tudott száz éve egy tudós könyvekhez jutni! Hát még ha azt is tudjuk, hogy Magyarországon ennek a 30 nyelvet beszélő, sok ázsiai nyelvnek a világon egyedülálló szaktekintélyére nem volt szükség. Tizenöt évre eltűnt - Kisázsia, ahol lepkefogással, nyelvtanítással tengette életét. Erről az időről keveset tudunk, de lemoshatatlan szégyenfoltja marad az

Akadémiának, a kultuszminisztériumnak és az egyetemeknek. Végül mégiscsak elszégyellték magukat és 1897-ben kinevezték egyetemi tanárnak Kolozsváron. Későn. A hivatalos tudományos életnek sikerült elérni a sok gyűlölködéssel, támadással, gáncsoskodással, hogy élete utolsó évtizedében már nem irt. Sikerült ezt a nagy elmét tönkretenni. És még hány más nagy szellemet?

Végül szemléltetésképpen néhány magyar és tamil szó összevetése a 3000-ből:

Teljesen egyértelmű és kézenfekvő az olyan megfeleltetés, ami mai átlagos nyelvismerettel is felismerhető:

Tamil magyar

Szol szó

Szollu szól

Peszal beszél

Vidikku vidék

Szappadu eszik (v.ö.: zabál)

Piszi pici

Pottu petty

Vittu + il ikerszó, mindkettő házat jelent, vagyis: vityilló

Úr vár (eszünkbe jut a mezopotámiai Úr városa?)

Ui bel

Alam birodalom (állam? Sri Lankán a tamilok Tamil Eelamot követelnek)

Tarrangar tenger

Tokku tok

Kicsit bonyolultabb összefüggésekre mutatnak a következő példák:

Tamil: magyar:

vel = a hadisten háromágú szigonya villa (szúróeszköz) villám (ld. Istenek villája)

vel = fehér (mint a fény, a villám színe)

vilakku = világít

vilangu = villan

villangan = villong (veszekszik, tulajdonképpen a szurkálás is benne van.)

ulagu = világ (lehet köze a világnak a teremő villámhoz, a fényhez is)

Attila nevét a Volga Atil, IteI alakjából vezetik le, Szentkatolnai Bálint Gábor azonban máshonnet eredezteti: a tamil idalan 'vakmerő' jelent, ami valóban lehetett Attila jelzője, az idalam viszont 'szélességet' jelent, ami meg a folyóra jellemző.

A tamil 'tani' vizet jelent. A Don, Donyec esetleg Duna nevét egy 'tan' töre vezetik vissza. De ha felütjük a Magyar Értelmező Kéziszótárt a tanya címszó alatt, meglepődünk, hogy szavunknak van egy tájnyelvi jelentése is: folyóvíznek csendes folyású része, ill. állóvíz, pocsolya, valamint egy halászatban használt jelentése: az a vízterület, amely húzóhálóval egy vetésre befogható.

"Múltadban nincs öröm..."

Írta: NH

2006. május 31. szerda - Módosítás: 2006. május 31. szerda

Fentiekből talán kiderül, hogy a témával foglalkozni kellene. Hozzáteszem, hogy nem csupán a mai köznyelveket érdemes összehasonlítani, hanem a magyar tájszavakat és régi, kihalt szavakat is bele kellene vonni a vizsgálatba, és a sok tamil nyelvjárást úgyszintén. Továbbá a sumér nyelvvel való összevetés sem lenne hiábavaló. Akad-e követője Kőrösi Csoma Sándornak, Szentkatolnai Bálint Gábornak, Baráthosi-Balogh Benedeknek?

Mádéfalva keserű nótájának kezdetét választottam e kis eszmefuttatás címéül. Csak rajtunk áll, hogy lesz-e még öröm is múltunkban!

Tharan-Trieb Marianne